

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRIT DANMARK

UDGIVET AF EN KREDS AF DANSKE

NUMMER 37

Fredag den 25. Januar 1946

4. AARGANG

MIN KRITIK GÆLDER POLITIKERNE

Professor Hal Koch udtaler sig om sin Stilling til Modstandsbevægelsen, om Udrensningen, Politikere og Pressen.

Hvor staar Hal Koch i Dag? Og hvor stod han under Besættelsen? Der hersker Uklarhed og Uenighed om de Spørgsmaal. Var han i de fem Besættelsesaar blot de gamle Politikeres Lakaj og i Dag en Mand, hvem Udviklingen haabløst er løbet fra, eller var han den talentfulde og inspirerende Leder for Ungdommen i de mørke Aar og i Dag en Mand, som fra et »objektivt« Stade — midt imellem Frihedsbevægelsen og Eftergivenheds-Politikere — kan se Problemerne klart?

Jeg har bedt Hal Koch om en Samtale, og jeg lægger overfor ham ikke Skjul paa, at jeg mener, at han har skuffet den bedste Del af den Ungdom, som samledes indenfor Rammerne af Dansk Ungdoms Samvirke i Besættelsens første Aar. Hvor smukt, hvis han havde fortsat den politisk aktiverende Linje, den Kampklarhed for Demokratiets Sag, som prægede Ungdomssamvirket i den første Tid, ved at gaa i Spidsen for Ungdommen paa Vejen videre frem i Kampen mod Besættelsesmagten — en Vej, som burde have ført ham lige ind i Danmarks Frihedsraad, mens han desværre blev hængende i Forsvaret for Demokratiets formelle Organer paa Bekostning af Demokratiets Realiteter. Hvorfor gjorde han det?

— Da Frihedsbevægelsen, eller Aktivisterne, som jeg hellere vil kalde dem, satte ind i Efteraaret 41 og Foraaet 42, havde jeg en Del Føling med de Kredse, siger Professor Hal Koch, som efter store Overvejelser har overvundet sine Betænkeligheder ved at lade sig interviewe i »Frit Danmark«

(»Jeg vil saa nødig have, at nogen skal tro, at jeg nu vil til at give Rollen som Frihedskæmper,« siger Hal Koch). Aktivisterne maatte dengang nødvendigvis have to Fronter, dels rettet mod Tyskerne, dels mod Regeringen og Samarbejdspolitikere. Det var ganske logisk, at saadan maatte det være, men det medførte lige saa logisk, at vi, der som jeg var gaaet ind for Samlingspolitikken og stillede os bagved Rigsdagen, ikke kunde være med i en Bevægelse, hvor vi faldt Politikere i

Ryggen. I Vinteren 1941—42 opsøgte Aksel Larsen mig og opfordrede mig til at være med til at oprette »Frit Danmark,« hvad der var ensbetydende med at modarbejde Samlingsregeringen og den Politik, den fulgte. Jeg svarede Aksel Larsen, at jeg ansaa det for muligt, ja endog sandsynligt, at den Linie, han anlagde, vilde blive den sejrende, men at vi indenfor Ungdomssamvirket nu engang havde valgt en bestemt Kurs, som var forskellig fra »Frit Danmark«s, og at det var mig, der havde Hovedansvaret for, at Dansk Ungdomssamvirke fulgte denne Kurs. Derfor kunde der ikke være Tale om at drive nogen dobbelt Politik, saa jeg maatte afslaa Indbydelsen til at være med i »Frit Danmark«. For øvrigt forstod Aksel Lar-

— siger Hal Koch

sen mine Synspunkter og bøjede sig for dem. Og denne Situation ændrede sig jo først den 29. August...

— Ændrede den sig ikke, da Scavenius blev indsat af Tyskerne?

— Vi beklagede i en skarp Resolution den nye Regeringsdannelse, men vi mente stadig, at Konge, Regering og Rigsdag maatte være de rette til at lede Landet. Vi ansaa det ikke for vor Opgave indenfor Dansk Ungdomssamvirke at lave Revolution i Danmark. Derimod mente jeg, at vi efter 29. August burde have lukket Ungdomssamvirket, saa alle forstod, at der nu ikke længere var Mulighed for at arbejde legalt mere. Men de Foreninger, som udgjorde Ungdomssamvirket, ønskede at fortsætte, og de ønskede, at vi ikke skulde ophæve Samarbejdet.

Og før saa vidt var denne Afgørelse vel nok rigtig, som det jo viste sig, at der stadig var Muligheder for at arbejde videre. Man bør heller ikke glemme, at Dansk Ungdoms Samvirke jo blot var Rammen om et Samarbejde, og naar de enkelte Foreninger stadig bestod, var et vist Samarbejde stadig naturligt.

— De vilde ikke være med til at »lave Revolution«! Men var det ikke godt, at der var andre, der vilde det og gjorde det?

— Jo, det vil jeg godt give Dem Ret i. Det var en Lykke, at vi fik en 29. August.

— Jamen var Ungdomssamvirket ikke ved sin Støtte til Regeringen med til at bevirke, at 29. August kom saa sent, som den gjorde?

Hal Koch betænker sig. — Muligvis, der var jo saa mange Faktorer — jeg tør ikke besvare Spørgsmaalet.

— De har tidligere udtalt, at den vigtigste Kamp stod i Besættelsens første Tid, Kampen om det danske Folks Sjæl?

— Ja, det anser jeg for givet. Tænk, hvor mange Kredse, der dengang stod i Modsætningsforhold til Demokratiet, tænk paa hele Talen om Danmark som et raadent og korrump Land. Det drejede sig om at faa Folket til at forstaa Værdien af det Demokrati, som nu var i Fare. Og det lykkedes jo. Man kan sige, at Tyskerne var baade politisk og aandeligt slaaet, før de var slaaet militært.

— Kan man ikke snarere sige, at Nazismen mistede sin Chance den 9. April, og at det danske Folk — bortset fra den Procentdel af Udskud og Chanceryttere, der er i ethvert Land

ikke stod i Fare for en nazistisk Besmættelse, efter at Landet var besat, men at det afgørende var, om det vilde lykkes at faa Folket til *aktivt* at forsvare Demokratiet?

Saaledes kan det maaske tage sig ud i et Perspektiv, der er bestemt af Tysklands Nederlag. Glem ikke, at vi dengang ikke vidste, hvorledes Krigen vilde ende, og navnlig ikke, hvor længe den vilde vare. Man har sagt om mig, at min Politik var »lagt an paa en tysk Sejr«. Der er det rigtige i det, at vi dengang maatte regne med Muligheden af et tysk Tvangsherredømme, som kunne vare en Menneskealder. Og paa den Baggrund skulde man alligevel sige et absolut Nej. Efter Stalingrad — det er rigtigt — var det vel kun Udskud og Chanceryttere — eller maaske rigtigere sagt — halvgale Folk, som lod sig friste. Vilde vi nævne Navnene paa de Folk, som i 1940—41 var usikre i Koderne, vilde de færreste sikkert betegne dem med de her anvendte Gloser.

— Hvorfor kritiserede De i Deres Askov-Tale i September Frihedsbevægelsen og Frihedsraadet?

— Det gjorde jeg ikke. Det er en Misforstaaelse. Jeg har aldrig kritiseret Modstandsbevægelsen — det har jeg ingen Ret til. Det var Udrensningen, jeg kritiserede.

— Hvordan ser De da paa Udrensningen?

»Udrensning til Tops og til Bunds« er i sig selv en meningsløs Frase, hvis den ikke bygger paa et politisk Opgør. I Stedet for at forklare, hvad man mente, gentog alle fra Frihedskæmperne over Politikerne til Kvægavlerforeningerne i det uendelige den sam-

me Sætning. Det vakte store Forventninger i Folket. Man var forberedt paa det helt store Drama. Mindst tre Ministre og et Par Departementschefer skulde have været hængt paa Gammel Torv for at tilfredsstille Forventningerne. Men samtidig havde man jo faktisk gennem Valget af de nye Ministre godkendt den Politik, der blev ført 1940 til 1943. Og hvad betød det saa at udrense Toppen? Naar man gennem at gøre Buhl til Statsminister havde anerkendt Samlingspolitikken, var der ikke en eneste Mand i virkelig ledende Stilling, som man med Rette kunde stemple som Landsforræder.

— Heller ikke Gunnar Larsen, Thune Jacobsen og Scavenius?

— Nej, ingen af dem. De kan have begaaet Fejl, men Forrædere var de ikke.

— Men hvad da med Udrensningen?

— Gennem Regeringsdannelsen og gennem Valget af de ledende Politikere har Folket vedkendt sig Aarene 1940—43. Hvis man med eet Ord vil karakterisere de Aars Politik, maa det blive ved Ordet *Uklarhed*. Man søgte bevidst at forplumre Vandene. Derfor dannede man den dansk-tyske Forening, og derfor fremkom man med saa mange besynderlige Udtalelser. Men naar man i tre Aar har ført en Politik, der tilstræber uklare Linier, og man vedstaar denne Politik, saa er det direkte umoralsk efter 5. Maj at ville forlange klare Linier. Nu maa man — som jeg sagde det i Askov — betale Omkostningerne ved den Politik, man førte indtil 1943, og Omkostningerne er, at man heller ikke nu kan faa klare Linier. Det vil ikke sige, at Udrensningen dermed forsvinder, men Toppen

(fortsættes Side 14)

FRIT DANMARK

Udgivet af en Kreds af Danske

REDAKTION:

Elias Bredsdorff og Kate Fleron
(sidstnævnte ansvarlig overf. Presseloven)

Forretningsfører: LRS. Niels Andersen,
Ny Vestergade 13, København K.

Redaktion og Ekspedition:
Nørrevoldgade 11, København K.
Tlf. Central 15.745, Postgiro Nr. 4084

Trykt i Det Hoffensbergske Etablissement, Kbhvn.

HOVEDLEDELSE:

C. A. Bodelsen,
Professor, Dr. phil.
Elias Bredsdorff,
Redaktør, cand. mag.
Chr. Christiansen,
Fagf. form., M. F., Aarhus
Kate Fleron,
Redaktør
Mogens Fog,
Professor, M. F.
Niels Foged,
Lektor, Odense
Børge Houmann,
Redaktør, M. F.

Ingeborg Højtt,
Vordingborg

K. V. Jensen,
Tandlæge, Tønder

Meldgaard Kristensen,
Overportør

Telt Kærn,
Reservekirurg, Dr. med.

Gelius Lund,
Rigsdagsstenograf

Aksel Milthers,
Docent

Ragnhild Morville,
Viborg

J. Christmas Møller,
cand. jur., M. F.

Arne Noe-Nygaard,
Professor, Dr. phil.

Chr. Ostenfeld,
Civilingeniør, Dr. techn.

Jørgen Poulsen,
Civilingeniør, Hillerød

Waldemar Sørensen,
Fuldmægtig, Horsens

Ejnar Thorsen,
Civilingeniør

Sven Tobiesen,
Papirhandler, Esbjerg

»Frit Danmark« udkommer ugentlig og koster 3,30 Kr. Kvartalet. Abonnement kan tegnes gennem Postvæsenet og de lokale Frit Danmark-Grupper eller direkte gennem Ekspeditionen, hvorefter Postopkrævning bliver udsendt. Lossalgspris: 30 Øre

Zionismen og Palæstina

Af Rabbiner, Dr. phil. Marcus Melchior

Da Theodor Herzl i 1897 grundlagde den zionistiske Verdensorganisation, bragte han en Bevægelse, der siden den jødiske Stats Undergang i Aaret 70 e. Kr. havde behersket de jødiske Masser, ind i faste Rammer. Han slyngede med sit Værk og med sit Ord sin og det jødiske Folks Protest mod Dreyfuss-Processens Antisemitisme og mod det Jødehad, som i Østeuropa hvert Øjeblik slog ud i lys Lue og i Vesteuropa aldrig helt faldt til Ro, i Ansigtet paa en selvglad Verden, der baade inden og uden for Murene tæde sig, som om den messianske Tid for længst var oprundet. Men frem for alt viste han Jøderne selv den Vej, der skulde være egnet til at bringe deres jagede og plagede Masser fra Undertrykkelse til Frihed. Det var hans stolte Drøm, at det jødiske Folk, der i to Tusinde Aar havde været Ambolt for ubarmhertige Forfølgeres Luner, nu skulde være Hammer for sin egen Skæbne. Han vilde ranke Ryggen paa dem af sine Trosfæller, der var bøjet og nedbøjet, — og dem, der tilsyneladende havde bedre Kaar, men som i mange Tilfælde købte Anseelse og Velstand med Tabet af Selvagtelse og af Respekt for eget Væsen, vilde han fylde med Mandighed og Stolt-hed.

Zionismens Program, »i Palæstina at skabe et offentligt, retslig-sikret Hjemsted for det jødiske Folk«, vakte i vide Kredse Interesse og Begejstring, men i andre Uvilje og Modstand. Jøderne stod selv splittede. Det laa i Sagens Natur, at de enkelte Landes Jøder vilde reagere forskelligt, alt efter de ydre Kaar man bød dem. Navnlig i de Lande, hvor Jøderne havde opnaaet — eller mente at have opnaaet — fuld borgerlig Ligestilling med den øvrige Befolkning, var der rigeligt Rum for den Misforstaaelse, at Zionismen skulde have til Hensigt at tage noget fra dem, at den vilde beskære deres Ligestilling eller kaste Tvivl over deres fædrelandssindede Holdning over for det Land, hvis Borgere de var blevet — i mange Tilfælde var blevet med Hæder og til gensidig Gavn for deres Land og dem selv.

I 1917 — da Herzl allerede havde været død i en halv Menneskealder — syntes det for Alvor at skulle lysne for den zionistiske Idés Virkeliggørelse. Midt under den første Verdenskrig udstedte den engelske Regering sin berømte Balfour-Erklæring, der lovede Jøderne Hans Majestæts Regerings fulde Understøttelse til Opbyggelsen af det jødiske Hjemsted i Palæstina, idet det tilføjedes, at hver-

ken de i Palæstina bosiddende Arabere eller de i europæiske Lande i borgerlig Frihed levende Jøder derigennem turde forringes i deres Rettigheder. Nogle Aar senere overtog England endelig paa Folkeforbundets Vegne Mandatet over Palæstina, og det saa faktisk ud, som om et af Verdenshistoriens tungeste og tristeste Problemer var paa Vej til en lykkelig Løsning. Den nye Tingenes Vending havde sat uanede jødiske Kræfter i Sving. Fra Gyder og Gettoer, fra Kontorer og Universiteter strømmede begejstrede unge Jøder i Titusindvis til Palæstina, ud paa Landet for at opdyrke den Jord, der i uoverskuelige Tider var blevet vanrøgtet, ud i Sumpene, hvis Dunster og Udyr forpestede vide Omgivelser, for at tørlægge dem, ud i Ørkenen, der truende og knugende dominerede Landet, for at overrisle den, bore efter Grundvand og virke-

liggøre den profetiske Forjættelse om Steppens Omdannelse til et Eden af Frugtbarhed og Skønhed.

Fuld af Undren iagttag den store Verden, hvorledes Omskabelsen fra kuet Paria-til fri Bonde fuldbyrdes med disse unge Jøder. Og med Begejstring fulgte man Koloniseringen af Landet paa alle de Omraader, hvor Palæstinas Genrejsning krævede Initiativ og Indsats. Universitetet i Jerusalem indviedes allerede i 1925 og var for Verden et Vidnesbyrd om, at den jødiske Aand ogsaa under de nye Forhold vilde være ved Værket, blot med den Nuance, at den nu vilde virke under eget Firmanavn, og over hele Landet bredte sig et Net af Skoler og Sygehuse, af sociale og kulturelle Institutioner, der uden Smaalighed stilledes ogsaa i den arabiske Befolkningsdels Tjeneste. Spalte op og Spalte ned kunde man skildre denne Pa-

I New York er der i denne Maaned oprettet en privat Trænings-Skole for zionistiske Officerer, der ønsker at tilslutte sig den jødiske Frihedsbevægelse.

læstinas Opvaagnen af sin Tornerosesøvn, den Flid, den Dødsforagt, der udvistes, den Begejstring, den Skaberglæde, der udløstes. Men Redegørelsen her kan ikke gaa i Detailler, og interesserede Læsere, der vil informere sig nærmere om disse Aars zionistiske Arbejde, maa henvises til Faglitteraturen.

I 1930'erne skulde det imidlertid vise sig, at der, analogt med det jødiske Folks Tragedie, eksisterer noget, man kunde kalde for Palæstinas Tragedie. Det jødiske Folk, der for Europa har været den store Formidler af østerlandsk Livsvisdom, er gennem denne »Stilling i Midten« ofte nok kommet ind under Presset fra begge Sider, ind under Møllestenene, hvis knusende Vægt det har faaet at føle. Ogsaa Palæstina ligger »i Midten«, det er Broen mellem to Kontinenter, og Sammenstødet mellem Nationer og Kulturer har Gang paa Gang bragt Palæstina i Farezonen. Saaledes ogsaa i de Aar, der politisk var præget af Hitlers og Mussolinis Voldsregimente paa den ene, og den engelske Politikis Svaghed paa den anden Side. Diktaturstaterne benyttede i hine Aar alle Lejligheder til at stikke Knappe-naale i den engelske Løves Pote. Abessinien og Spanien er Vidnesbyrd herom, men desværre ogsaa Palæstina. Her kunde man eksperimentere videre med Drillierne mod England, konstatere, hvor langt man turde vove at gaa, endog uden at det blev klart for enhver, at det var »man« der gik. For italienske og tyske Penge arbejdede i 1936—39 arabiske Bander fra andre Lande i den nære Orient paa at skabe Uro og Usikkerhed i Palæstina. De terroriserede den jødiske, og, som det siden har vist sig, ogsaa den arabiske bosiddende Befolkning med Mord og Plyndringer, og den engelske Regering lovede ikke at byde Uvæsenet Trods. Som den norske Delegerede i Mandatkommissionen, Frøken Danvig, konstaterede det, havde det været en let Sag for England, der i Palæstina havde 7 Gange saa mange Tropper, som der var Terrorister, at gøre en Ende paa Opstanden. Men England turde ikke. Det frygtede en Rejsning blandt Araberne i Orienten og i Indien, og det fik Gaasehud, naar det hørte den italienske Radiopropaganda, der lovede Araberne Guld og grønne Skove og næsten var tilbøjelig til at stille den store Høvding Mussolinis Overgang til Muhamedanismen i Udsigt, paa det at han kunde ende sine Dage som Kalif for alle rettroende. Spøg til Side: den zionistiske Bevægelse, hele det jødiske Folk og alle dets mange Venner i den kristne Verden var i disse skæbnsvangre Aar Gang paa Gang Vidne til, at Chamberlains Regering legede München endnu inden München, alt paa det jødiske Palæstinas Bekostning. Efter en for disse Aars Politik typisk endeløs Tovtrækning med Kommissioner frem og Kommissioner tilbage, vedtog det

engelske Parlament i Foraaret 1939 den ominøse Hvidbogs Forslag gaaende ud paa, at den jødiske Indvandring til Palæstina endnu kun skulde omfatte 75.000 Personer, fordelt paa 5 Aar, og at Køb af palæstinensisk Jord til Kolonisering ikke mere skulde være tilladt Jøderne. Denne Plan afløste en tidligere bebudet, der gik ud paa en Deling af Palæstina, og den blev vedtaget mod Arbejderpartiets sluttede Opposition, der understøttedes af en Fløj af de Konservative med Mr. Churchill i Spidsen. Det maa i denne Sammenhæng erindres, at for Jøderne havde Forholdene i Europa imidlertid udviklet sig til Katastrofe. Hitlers barbariske Fremfærd mod Jøderne gjorde allerede den Gang Millioner til Flygtninge, og Palæstina skulde foruden de positive Opgaver, det havde at løse, nu ogsaa tjene som Tilflugt for de ulykkelige Mennesker, der blev fordrevet fra deres Hjemlande, og som fandt stængte Porte overalt, hvor de ellers bankede paa. Den engelske Politik var saa netop blevet ramt af et klart Nederlag i Folkeforbundet, hvis Mandatskommission forkastede Hvidbogen, da Krigen brød ud og stillede Palæstinaproblemet i Bero.

Det skal her ikke gentages, hvad Krigen har krævet af Ofre af det jødiske Folk. Kun for Sammenhængens Skyld skal der erindres om, at 5—6 Millioner af Europas jødiske Førkrigsbefolkning paa 7—8 Millioner er blevet myrdet af Hitler og hans Rødler, medens 1 Million jødiske Soldater har kæmpet i de allierede Hære og har haft deres tilsvarende Tab. Man regner i Dag med en jødisk Befolkning i Europa paa ca. 1½ Million, deraf 100.000, tilhørende de forskellige Nationer, i Tyskland, endnu for en stor Del anbragt i Koncentrationslejre eller under lignende uværdige Kaar. Disse 100.000 og mange af de andre ser i Palæstina deres eneste Haab for Fremtiden. De venter paa Palæstina, som Palæstina venter paa dem. Takket være det zionistiske Arbejde eksisterer der nemlig i Dag et jødisk Palæstina med en Befolkning paa 600.000 Mennesker. Havde den engelske Regering holdt, hvad den engelske Regering lovede, havde Jøderne i Dag dannet Majoriteten af Palæstinas 1½ Million Mennesker tællende Befolkning. Men det var jo netop et Led i Hvidbogens skændige Plan, at Jøderne skulde forhindres i at blive Majoritet. Araberne har jo til deres Disposition kun et Landomraade, der er 180 Gange saa stort som Palæstina, deriblandt det frodige Østjordanland, saa det er naturligt, at Englænderne ogsaa maatte beskytte dem mod »Majorisering« fra Jødernes Side i Palæstina, som det er naturligt, at arabisk Indvandring til Palæstina kunde foregaa uhemmet og ubegrænset, samtidig med at den jødiske blev stoppet. Men nu er Krigen til Ende. Brøde skal sones, Uret udlignes. Det jødiske Folk har set hen til

dette Øjeblik med spændt Forventning; det har navnlig glædet sig til den Stund, da et stærkt og sejrrikt England skulde vise, hvad det formaaede at gøre for at rehabilitere sig efter det Løftebrud, som det svage England havde begaaet, og Glæden steg til Potens, da den engelske Politik i August 1945 blev lagt i det samme Arbejderpartis Hænder, der i 1939 havde forsøgt at afværge Hvidbogens Vedtagelse i Underhuset.

Men ak, Palæstina er igen blevet en Kastebold i det storpolitiske Spil, og England er ikke stærkt. Det er en Kendsgerning, der overensstemmende berettes for mig af alle mine Hjemmelmænd, at Forholdet mellem Jøderne og Araberne i Palæstina er *bedre end nogen Sinde før*, og at den bosiddende arabiske Befolkning i overvejende Grad er villig til at tolerere en hvilken som helst jødisk Tilvandring. Alligevel oversvømmes vi af Telegrammer og Beretninger fra Palæstina gaaende ud paa, at jødisk Sabotage og arabisk boycott er Dagens Program. Der er igen Uro, Revolte, Udgangsforbud, illegal Indvandring, rullende Tanks, Terror og alt til Faget henhørende. Nu skal man vel bemærke, at en hel Del af disse Meddelelser lyder af langt mere, end de er. Unægtelig gør det et vist Indtryk, naar man i sin hjemlige Avis læser, at der paa en eneste Nat har været 150 Jernbaneattentater i Palæstina. Det danske Folk har endnu Sabotagen paa de jyske Banestrækninger i god Erindring og véd, at det kan være blodig Alvor med saadant noget. I Palæstina er det imidlertid kun halvt saa slemt. Der er der næppe et Menneske, der kører med Jernbanen, som fortrinsvis bruges til Godstrafik. Dette og meget andet kommer altsaa i stærkt overdreven Form til os. Enfin er Journalister kun Mennesker, og de vil ogsaa gerne leve og helst levé godt. Alligevel er Situationen alvorlig nok, og det er utvivlsomt, at der i Dag spilles højt Spil med Palæstina. Rusland angler i Nær-Orientens Lande efter de brede Massers Sympati, og Englænderne forsøger det til Gengæld med de herskende Kredse. Der spilles fra Stormagternes Side paa de forskellige, sociale Lag, og Englænderne har for Tilfældet opfundet en pan-arabisk Liga, der pantomimer rørende Samarbejde og Enighed mellem de diverse Landes Arabere. Det hele er Løgn. Araberne er ikke enige om noget som helst, og den palæstinensisk-arabiske Del er, som sagt, end ikke enig i den anti-jødiske Politik. Alligevel forsøges det at ophidse ogsaa disse Arabere mod Jøderne, og mere og mere synes det at blive bekræftet, at de smaa jødiske Terrorgrupper, der nu og da lader høre fra sig, handler i Overensstemmelse med og efter Tilskyndelse af Englænderne. Men som i al Storpolitik er det umuligt at faa lagt Kortene paa Bordet. Hvis den vældige Hær, England i Dag

(fortsættes Side 14)

Angaaende Historieforfalskning

Fra Chefredaktør Niels Jørgensen, »Nationaltidende«, har vi modtaget dette Indlæg:

Hvis »Frit Danmark« ikke har andre Interesser at varetage end sine egne, d. v. s. Frihedsbevægelsens, har man Ret til at udtale sin Forundring over, at Bladet saa ivrigt forsvarer et Par københavnske Chefredaktører og værger dem imod at blive sammenlignet med Repræsentanter for vor Politistyrke. Og Artiklen i Nummeret af 18. Januar: »Historieforfalskning i Strandkanten«, hvori denne paafaldende Iver lægges for Dagen, fremtræder jo som *Bladets egen Artikel*. Den er skrevet under Mærke (»Mr. Candid«) og maa altsaa staa for Bladets egen Regning — hvilket den iøvrigt i Overensstemmelse med fastslaaet Praksis ogsaa vilde gøre, hvis den f. Eks. var underskrevet »en anset Chefredaktør«!

Naar den store Sympati for københavnske Chefredaktører, specielt »Berlingske Tidende«, undrer nogle af »Frit Danmark«s Læsere, maa det ses paa Baggrund af dette Blads hvasse Angreb for et Par Uger siden paa Politifolkene. Det er utvivlsomt rigtigt, som »Mr. Candid« skriver, at de københavnske Chefredaktører ikke under Besættelsen festede saa løssluppet sammen med tyske Myndigheds-Repræsentanter som Politifolkene, der var snapshot'et i det omtalte Nummer af »Frit Danmark«, og som iøvrigt ogsaa havde mindre festlige Oplevelser med Tyskerne, i Buchenwalde f. Eks.

Men det er ikke mindre sandt, at Chefredaktørerne i hvert Fald havde selskabeligt Samvær med den tyske Presseattaché, og at de sikkert med Rette betragtede dette som et nødvendigt Led i deres Bestræbelser for at holde den legale Presse flydende — paa Linie med de øvrige collaborationistiske Manøvrer herhjemme.

At paatale et grimt Hykleri var Hensigten med »Nationaltidende«s Artikel, der fastslog, at »Berlingske Tidende« lige saa lidt som noget andet dansk Blad, der legalt gennemlevede Besættelsestiden, havde moralsk Ret til at foretage en »Udhængning« af Politifolk, der i *Princippet* handlede paa tilsvarende Maade under Besættelsen som Bladlederne — og som andre legale Institutioner i vort Land.

Det er nemlig Historie-Forfalskning, »Mr. Candid« — og efter min Mening er det, trods »Peter Plyds« Paastand om det modsatte, bedre slet ikke at ramme end at ramme ved Siden af!

Niels Jørgensen.

Chefredaktør Niels Jørgensen vil stadig ikke indrømme den væsentlige Forskel paa Chefredaktørernes og Politiets Omgang med Tyskerne. Uden at føle sig særligt kaldet til at forsvare den legale Presses Ledere i Besættelsestiden, maa det retfærdigvis paa ny fremhæves, at der ved Redaktørernes nødvendige selskabelige Sammenkomster med den tyske Presse-Attaché hverken blev sunget Drikkeviser, byttet Hatte, ar-

rangeret Fællesbadning eller fremstillet Mindealbum. Nationaltidende bebrejder ikke Chefredaktørerne deres Sammenkomster med Tyskerne — og »Frit Danmark« ikke Politiet deres, men kun den usømmelige, uværdige og helt unødvendigt kammeratlige Facon, hvorpaa disse fandt Sted, hvilket med al Tydelighed fremgik af Bladlederne.

Mr. Candid.

Edderkoppen i Haslev

Der er Mennesker, der elsker at gøre sig bemærket — og for enhver Pris. Pastor Bartholdy, Formand for Indre Mission og Sognepræst i Haslev, er en af dem. Han er landskendt — og landsberømt for sine Udfald til højre og venstre mod alt og alle, mod sine egne Sognebørn, mod Film, mod »Møgkiosker«, mod Lærere og Rektorer, mod Ungdommen og dennes »umoraliske« Forlystelser. Avislæsere støder hyppigt paa hans Navn.

I frisk Erindring er endnu hans Kirkebøn fra 11. Novbr. sidste Aar, hvori indeholdtes en Række grove, maaske bevidste, Usandheder om Forholdene paa Bornholm. Bornholmske Aviser følte sig forpligtede til at demtere dem eftertrykkeligt i ledende Artikler. Sidst har Bartholdy gjort sig bemærket ved at beskyldte kvindelige Præster, der ønskede Ordination, for Forfængelighed og Skaberi, og den 18. ds. kastede han, qua Formand for Indre Mission, via Ritzaus Bureau en Atom-Stinkbombe, hvori han sammenlignede Inger Merete Nordentoft med en Edderkoppehun, der æder Hannen, naar Befrugtningen er sket, en smuk Lignelse, der har Bud til alle ugifte Mødre.

Det er saa betryggende, at vi har en Pastor Bartholdy. Længe har en mindre Kreds været klar over, at han indtager en fremtrædende Plads blandt den haardkogte og umaskerede Reaktions fornemste Repræsentanter her i Landet. Naar blot han fortsætter paa samme usmægtelige Maade, vil stadig flere konstatere det, og Hr. Bartholdy vil med sine — rent ud sjofle — Bandbuller opnaa en Virkning ganske modsat den tilsigtede.

Gudskelov for Pastor Bartholdy.

Mr. Candid.

UNOs Mannequin'er

FRA

»POLITIKEN«S UDSENDTE

MEDARBEJDER,

HR. EINARD SKOV

En Tale, første Klasse A, holdt Gustav Rasmussen i Da'!
Den havde Farve, Glød og Flugt,
og navnlig var hans Slips saa smukt.
Den Skjorte, Lannung havde paa
ved Aabningen, var kongeblaa
med fine, hvide Striber i.
Den vakte megen Sympati.
Der er vist ingen, der har haft
saa smukke Sokker paa som Kraft.
De vakte Opsigt rundt omkring,
men det var ogsaa fine Ting.
Med Glæde jeg bemærket har
det Halstørklæde, Nørlund bar.
En fornem Hat i Eden-Stil
sad paa Minister Federspiel.
I Morgen De-Besked skal faa
om, hvad Fru Begtrup havde paa,
for jeg maa fatte mig lidt kort.
Her har De altsaa den Rapport,
som her fra UNO jeg kan gi'
om Politik og Lingeri.

Spitfire.

Er De Abonnent? Undgaa Standsning i FRIT DANMARK — husk at betale Abonnementet.

Er De Løssalgs køber? Vær sikker paa at faa Bladet hver Uge — tegn Abonnement fra Kvartalets Begyndelse. Pris pr. Kvartal Kr. 3.30

STATSMINISTEREN

I Dele af Befolkningen har Statsministerens Esbjerg-Tale vakt Harmen og levende Forargelse — og man gaar næppe for vidt, hvis man paastaar, at den ogsaa hos mange udenfor disse Kredse har efterladt et Ubehag. Enhver kan fejle, og det kan hurtigt glemmes, hvis den paagældende indser sin Fejltagelse og indenfor de givne Muligheders Ramme søger at raade Bod paa det skete. Men Knud Kristensen vil ikke indrømme, at han har gjort noget forkert; i hvert Interview og gennem hver Udtalelse fastslaar han netop, den Opfattelse og de Synspunkter, som har saaret os saa dybt. Og det pinligste er lige ved at være det, at Knud Kristensen aabenbart slet ikke har begrebet, hvor haardt han har ramt os: han forsvarer sig jo med groftskaarne Argumenter, forskanser sig bag de uomtvistelige demokratiske Rettigheder uden at ville forstaa, at man godt kan krænke Retfærdigheden, selvom man er beskyttet af Lovene. Naar Knud Kristensen taler om Ytringsfrihed, saa skulde han, som den kloge Mand vide, at ingen har en mere begrænset Ytringsfrihed end Landets Statsminister, fordi ingen har et tungere Ansvar.

Det er utilbørligt, at omtale Kommunerne paa den Maade, som han gjorde, men hermed sigter han dog kun paa et politisk Parti. Værre er Statsministerens Protektion af 6. Maj-Foreningen, fordi han hermed paatværs af alle Partier krænker de bedste i det danske Folk, de, der kæmpede for Landets Frihed og var rede til at møde de Lidelser, som Kampen kunde føre med sig — af dem, og af de mange, mange, der sympatiserer med dem og føler sig i Taknemmelighedsgæld til dem, fornemmes Statsministerens aldeles upaakrævede Imødekommenhed

overfor Folk af 6. Maj-Kategorien som en Svigten og en Desavouering.

Det synes, som om Knud Kristensen ikke forstaa Rækkevidden og Perspektivet i sin Tale — han modtager simpelthen ikke paa de Bølgelængder, hvor det nye befriede Danmark udsender sine Budskaber.

Det er Synd for ham og for os — vi havde i Dag saa haardt Brug for en Regering, der fornemmer Tidehvertet, og som i Samlingens Tegn kunde føre os fremad og opad.

LURIFAKS

E. Thune Jacobsen: Paa en Uriaspost (Folmer Christensens Forlag).

Den ventede Redegørelse fra Thune Jacobsen foreligger nu. Den former sig som et Festskrift for den forhenværende Justitsminister. Hans manglende Tilhørsforhold til et samarbejdende politisk Parti har henvist ham til at skrive det selv og har jo i det hele bragt ham i en betydeligt koldere Sne end den, hvori andre toneangivende Indrømmelsespolitikere efter Befrielsen har kunnet tumle sig. Det er blandt andet dette, Bogens Titel hentyder til.

Thune Jacobsen vil over for skeptiske Landsmænd dokumentere, at der bag den Urias, som skulde skærme vort Retsvæsen mod nationalsocialistiske Overgreb indefra og udefra, stod en beregnende Lurifax. Han vil have dem til at forstaa, at det i første Instans skyldtes hans europæiske Ry som Politimand og hans Forbindelser i den mellemeuropæiske Politiverden, at Danmark i Besættelsestidens første Aar behandledes med en usædvanlig Mildhed af Okkupanterne. Han vil i en Række følgende Instanser dokumentere, at hans personlige Relationer til ikke-autoritestro tyske Nationalsocialister og hans personlige Optræden over for de autoritestro — paa Linie med Scaveniuspolitikken som Helhed — udspændte et Sikkerhedsnet under Befolkningen. Om hans Dokumentation maa siges, at den i alt væsentligt hviler paa hans egne Dagbogskommentarer og Hukommelse, og at den derfor mere er et personligt farvet Vidneudsagn, der gør et oprigtigt Indtryk end en Dokumentation. Tvivl om hele Fremstillingens Vederhæftighed kan imidlertid opstaa i

Forbindelse med hans Omtale af Festbanketten for tyske Politimænd paa Christiansborg den 22. Juli 1941. Han citerer ordret — mellem Citattegn anbragt — en Tale paa 5 Linier, som han derefter karakteriserer som Klichéer, nødvendige og naturlige ved Lejligheden. I Besættelsestidens Fakta 1. Bind 1. Del S. 178 er Talen gengivet i sin omfattende, vel gennemarbejdede og alt andet end klichéagtige Helhed. Hvis hans dokumenterende Metode andre Steder i Bogen, som unddrager sig Kritikken Kontrol, er af samme letfærdige eller prementøse Art, maa hele Fremstillingen læses med betydelig Reservation.

I sidste Instans vil Bogen tillige retfærdiggøre Samarbejdspolitikken; det har mange af hans Samtidige i Regering og Rigsdag bl. a. gjort ud fra den Betragtning, at Samarbejdspolitikken var Modstandsbevægelsens Drivhus. Thune Jacobsen repræsenterer til Forskel herfra et klarere scaveniansk Standpunkt, der — synes man — dog paa et eller andet Tidspunkt maatte have overlevet sig selv hos en Mand, der hævder, at han er afgjort Antinazist; en Mand, der er loyal Ordenshaandhæver i Forhold til Regering og Besættelsesmagt og vil gøre denne ubetingede og alvorligt mente Loyalitet til en Bærepille i den efter hans Mening nødvendige Politik, — og samtidig lader alle sine Rapporter fra Møder med Tyskerne tilflyde Secret Service. Aabne Portene for de indespærrede i Horserød den skæbnsvangre Morgen vil han ikke; en saadan justitsministeriel Adfærd vilde falde tilbage paa hele Regeringen. Her maa han være Embødsmand, korrekt, loyal. Men i hvilken Fare bringes da ikke Land og Folk og Regering og Rigsdag ved, at Justitsministeren samarbejder med Secret Service? Alene en saadan Betragtning viser det løse Grundlag for Thune Jacobsens ræsonnerende Forsvar for Eftergivenesspolitikken.

En Dokumentation, som ikke er nogen Dokumentation, et Ræsonnement, som er inkonsekvent, maa Dommen være. Og dertil kommer en oplagt, i »Social-Demokraten« øjeblikkelig udnyttet, Antydning af, at de Herrer Døssing og Aksel Larsen henholdsvis har indrømmet overfor Tyskere at være Modstander af Sabotagen og angivet andre Danske. Saa vel Antydningen hos Thune Jacobsen som Udnyttelsen deraf i Soc.-Dem. er uanstændig. Det fortælles ogsaa i Bogen, at Chievitz efterlod et gunstigt Indtryk hos Dr. Best. Det har næppe været, fordi Chievitz har fortalt Best, at nu skulde det rigtig til at gaa løs! K. R.

SVIGTER KAPITALEN BAG DAGSPRESSEN?

Af Major Edmund Grut

Dagspressen i Danmark er under længe tiltrængt Debat, og baade Publikum og Presse har haft Ordet. Fra Pressens Side har Defensoratet nærmest indskrænket sig til fagtekniske Forklaringer, og til et »Skomager, bliv ved din Læst! Pressen er en Fagfolks Sag, og det er ikke saa ligetil, som I tror, at skabe en Dagspresse.« — Men det drejer sig her om et Problem, som er af vital Betydning for et levende Demokrati, og det er for Skomageren og hans Lige, at Pressen skrives. Hans Mening om Sagen er derfor af en vis Interesse.

At Dagspressen herhjemme, især under de nuværende Forhold, arbejder under særdeles vanskelige Forhold, tvivler næppe nogen fornuftig Lægmand om. Men det forklarer ikke, hvorfor dansk Dagspresse, ogsaa før Krigen, baade med Hensyn til Udenlandsnyt, Baggrundsstof og opinionsdannende Ledere, stod tilbage for Pressen i f. Eks. Nabolandet Sverige. Trods Københavns Fordele, Størrelse, Beliggenhed og levende Forbindelser baade med Europas Fastland og vesterud, var svensk Provinspresse mindre provinsiel end den danske Hovedstadspresse.

Dette kan selv Lægmand konstatere, og ingen fagtekniske Omstændigheder kan bortforklare Fænomenet.

Men er det Fagmænds Skyld? Eller det danske Samfunds? — *Hvad betinger Pressens Kvalitet?* — Her forlader jeg min Skomagerlæst, og giver mig med Angst og Bæven Sagkundskabens Strengthed i Vold.

En Presses Kvalitet betinges da formentligt i den her givne Orden, af (a) finansielle Faktorer, (b) det disponible Talent indenfor Fagfolkenes Rækker og (c) det læsende Publikums intellektuelle Niveau.

Det være langt fra mig at antyde, at det sidste Punkt kan komme i Betragtning i denne Forbindelse. Man kan vel ikke forulempe det læsende Publikum i Danmark ved at antyde, at det kulturelle Niveau her i Landet ikke er paa Højde med vore Nabolandes. I Danmark hvor vi, i de sidste 100 Aar, har anset os selv for et af Europas mest oplyste Lande, kan vi roligt vende os til de to første Punkter, og forudsætte, at det sidste er i Orden. Kun maa vi ikke glemme, at det læsende Publikum, i sidste Instans, faar hvad det forlanger og fortjener.

Det kan straks konstateres, at Punkt

(a) og (b) er nøje knyttet sammen. »Disponibelt Talent« kan være latent til Stede, men savne Udviklingsmulighed og Virkefelt, fordi de finansielle Faktorer, som betinger Dagspressens Kvalitet, ikke skaber de rette Arbejdsbetingelser. Mon dette ikke er Tilfældet i Danmark?

Det er en velkendt Sag, at en Avis hovedsageligt lever paa sine Annonceindtægter. Annonceindtægterne afhænger af Oplagets Størrelse, og Oplagets Størrelse igen af Avisindholdets populære Tilsnit. Men da Massepopularitet, her i Landet som andetsteds, staar i omvendt Forhold til Avisstoffets Kvalitet, er størst mulig Fortjeneste og Kvalitet uforenelige.

Hvis Kapitalen bag Dagspressen udelukkende søger Fortjeneste, kan en Presse af høj Kvalitet altsaa ikke forventes. Med andre Ord: En Avis kan ikke opfylde den samfundsmæssige Opgave at virke som Folkeoplyser og opinionsdannende Organ, hvis den ikke finansieres af Individider eller Samfundsgupper, som ledes af ideelle Motiver.

Dette er ingenlunde et utopisk Krav. London »Times« blev i 1908 købt af Lord Northcliffe, som en Finansoperation. Hans Bladpolitik stred helt imod Bladets gamle Traditioner som Varetager af offentlige Interesser, og den Uvilje dette vakte, resulterede i at »Times« købtes fri af Lord Astor i 1922, for at føres tilbage til sine traditionelle Linier. Hvad end kan menes om »Times«s Standpunkter siden da, saa kan dets overordentlig høje Kvalitet, baade journalistisk set og som Oplysningskilde, ikke bestrides. — Om andre engelske Bladforetagender, som f. Eks. »Manchester Guardian« og »Economist« (for blot at nævne to fremtrædende Eksempler), gælder det, at Fortjenstmotivet underordnes Samfundsopgaven.

Men ikke alene i et rigt Land som England finder man denne Samfunds-aand i Kredse, der staar bag et Bladforetagende. Hvor skulde f. Eks. Torgny Segerstedt have kunnet holde Idealets Fakkelt saa flammende klar i et Land som Sverige, under Nazismens truende Skygge, om ikke de Folk, som stod bag »Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning«, havde været rede til at risikere deres Penge for Ideernes Skyld? Hvor meget skylder vi andre Skandinaver ikke ham — og dem — i Dag!

Det kan altsaa gøres, det gøres andetsteds. Samfunds-aand og Offervilje maa til for at skabe en god Dagspresse. De Samfundskredse, som er i Stand dertil, maa stille tilstrækkelig Kapital til Raadighed, hvis det skal lykkes at skabe en Kvalitetspresse. Dermed være ikke sagt, at en god Avis nødvendigvis maa løbes med Tab: den maa ifølge Sagens Natur, blive et Kompromis. Uden Annoncer kan ingen Avis eksistere, og rent Underholdningsstof er nødvendigt, for at skaffe et tilstrækkeligt stort Oplag. Der maa fires paa Principperne, gaas paa Akkord, men Hovedsagen maa være, at Fortjenstmotivet ikke bliver det afgørende.

Det nytter altsaa ikke at bebrejde Pressens Folk den Presse, de præsterer. Der maa først og fremmest skabes Betingelser for, at de kan arbejde i Samfundets Tjeneste. Journalistisk Talent skorter det næppe paa her i Landet, men vel snarere paa Idealitet, Troen paa Ideernes Magt, og paa at Ideen af i Dag er i Morgens Realitet. Vi kan ikke forlange, at Pressens Folk skal ledes af høje Idealer, hvis de ikke faar Støtte af de Kredse af Folket, som forstaar Nødvendigheden af en god Presse. Det er en Opgave, som paahviler hele Samfundet: dansk Erhvervsliv, Handel og Industri; dansk Arbejderstand, Fagforeninger og Partiorganisationer. Skaber en Samfundsgruppe sig et levedygtigt og velskrevet Talerør, følger snart flere efter — de vil ikke have Raad til at lade være.

Trods alle særlige Vanskeligheder i den nuværende Situation, er vi, om noget, bedre stillet i Dag, end før Krigen, for de nye Kræfter, som fødtes under Besættelsen, er endnu i Vækst. Hensigten med dette Indlæg er at understrege, at det ikke med Billighed kan overlades til Dagspressens Mænd at holde disse friske Skud i Live, og at hæve Standarden hvor det gøres nødvendigt — der skal mere til.

Aldrig har det danske Samfund behøvet en dygtig og fri Dagspresse mere end nu, efter fem Aars aandelig Mørkelægning og Udelukkelse fra Viden om Verdens Gang rundt om os. Det er nu hele Samfundets Opgave at skabe en Dagspresse, som er dansk Demokrati værdig. For intet Demokrati kan i Længden undvære den Folkeoplysning, som en god Dagspresse — og den alene — kan give — og fortsætte at være levedygtigt som Demokrati.

Hvad foregaaar der i Brasilien

Af Dr. phil. Helmuth Gottschalk

Situationen i Sydamerika minder efterhaanden om den tapre Soldat Svejk's klassiske Ord: »Hvis alle Mennesker mente det godt med hinanden, vilde snart den ene slaa den anden ihjell« — Sydamerikanerne har nemlig faaet saa travlt med at indføre Demokrati, at Generalerne er nødt til at afsætte Diktatorer, mens Marinesoldater retter Maskingevær paa Landarméen, og Politiet maa skyde paa Studenter, der selv atter maa kaste Bomber mod Arbejdere. Og imens garanterer en streng Censur Pressens frie og demokratiske Skrivemaade.

I Øjeblikket genindføres der saaledes Demokrati i Brasilien, uden at den europæiske Avislæser rigtig er i Stand til at forstaa Skuespillets fine Pointer.

Telegrammerne har meddelt, at Præsident Vargas efter argentinsk Mønster af Forsvarsminister Monteiro er blevet opfordret til at trække sig tilbage. Som sand demokratisk Diktator fulgte Præsidenten straks denne Opfordring, især efter at et foruroligende stort Antal Tropper havde vist sig i Rio de Janeiros Gader. Men dette Skridt i demokratisk Retning bliver noget uforstaaeligt ved den Kendserning, at Vargas Diktatur hidtil har fundet Understøttelse af Arméen, hvis talstærke Officerskorps skyldte ham en misundelsesværdig Position. Brasilianiske Officerer havde ikke blot pragtfulde Uniformer og en efter Landets Forhold meget stor Gage, men var ogsaa selvskrevne til mange velbetalte civile »Ben«. Endnu mere forbavsende bliver Arméens demokratiske Stillingtagen ved, at netop General Monteiro er ansvarlig for den. Generalen var ellers kendt for saa udpræget fascistiske Sympatier, at han maatte afgive Kommandoen, da Brasilien paa de allieredes Side indtraadte i Krigen. Der maa være foregaaet en oxfordagtig Forvandling i Generalens Sind.

Brasiliens Demokrati skulde gennem nye Valg den 2. December i Aar faa en

Bekræftelse, der maatte gøre al Tvivl til Skamme. Det brasilianske Folk skulde da vælge en ny Præsident, nye Senatorer og et nyt Parlament. Præsident Vargas havde i 1930 opløst Senat og Parlament, og som Erstatning oprettet et Propagandaministerium, der indlogeredes i den tomt staaende Parlamentsbygning. Senor Vargas siges at være en af de faa Diktatorer med Sans for Humor.

Vargas var oprindelig Guvernør i Brasiliens sydligste Stat Rio Grande do Sul, som forresten har en meget stor tysk Befolkning med stærke nazistiske Sympatier. Brasilien regeredes siden Løsrivelsen fra Portugal i det forrige Aarhundrede af de to mest fremskredne, rigeste og tættest befolkede Stater São Paulo og Minas Geraes, som skiftevis stillede Præsidentkandidaten. Hver afgaaende Præsident udnævnte en officiel Kandidat, der nød det officielle Maskineris Understøttelse. Denne hævdvundne Forretningsgang blev i 1930 brudt, da Rio Grande do Suls Guvernør Vargas stillede sig som Kandidat til Præsidentposten. Som alle Outsidere blev han besejret af den officielle Kandidat, men marcherede som Protest mod det officielle Maskineris Valgsvindel, som han kaldte det, straks med alle sine Tropper til Rio de Janeiro for at indtage sin retmæssige Plads. Men selv i Brasilien er Ret uden Magt intet værd. Vargas allierede sig derfor med Arméen og forsømte heller ikke at søge Støtte hos den katolske Kirke. Hverken Officerer eller Præster havde nogensinde Grund til at angre dette Arrangement. Da Folkets Vilje saaledes en Gang for alle havde sejret, var Parlament og Senat blevet overflødige. Vargas opløste dem, og da Valget herefter kun vilde have været en Anakronisme, har der heller ikke siden 1930 fundet Valg Sted i Brasilien.

Landet var tilfreds, bortset fra at der i 1932 udbrød et Oprør i den tidligere dominerende Stat Sao Paulo, som voksede

til en virkelig Borgerkrig. Ogsaa i 1935 fandt der i de økonomisk daarligst stillede nordøstlige Territorier store Uroligheder Sted, der endda spredte sig helt til Rio de Janeiro. Bevægelsen omfattede store Dele af Arbejderklassen og blev ledet af den kommunistiske Fører Prestes. De langvarige Kampe endte med Regeringstroppernes Sejr og medførte store politiske Forfølgelser. Prestes selv idømtes livsvarigt Fængsel. Det næste Oprør i 1938 var mærkelig nok en fascistisk Bevægelse under Ledelse af Plinio Salgado. Hans fascistiske »Grønne Skjorter« angreb overraskende Præsidentens Palads, der kun forsvarede af Vargas og hans Datter med Revolver i Haanden. Grøn-skjorterne lod sig virkelig holde i Skak, til en Troppeafdeling kom til Undsætning.

Saa kom Krigen og Fascismens Nederlag, hvilket medførte, at ogsaa Præsident Vargas præcis som andre Diktatorer opdagede sin stærke Sympati for Demokratiet. Allerede for nogle Maaneder siden gik han igang med atter at indføre Demokrati i Brasilien. Pressen er nu fri, og Bladene kan bringe Kritik og Angreb paa Regeringen. Selvfølgelig er der sørget for, at Demokratiets Træer ikke vokser helt ind i Himlen. Derfor kan en »Sikkerhedsdomstol« stadig sende Folk i Fængsel for »farlige Ytringer« om Præsidenten. Vargas gennemførte ogsaa et meget omfattende Amnesti for politiske Modstandere, og selv den kommunistiske Prestes blev frigivet. Der skete nu det mærkelige, at han og Vargas straks efter Frigivelsen traadte i Kontakt med hinanden og tilsyneladende kom til Forstaaelse. Prestes afholder nu store Møder uden at blive generet af Politiet og angriber i sine Taler ikke Diktaturet, men diskuterer den nye parlamentariske Konstitution.

Her spores der en Udviklingslinie,

Arresterede Fascister. »Grønnskjortene«, under Oprørsforsøget i 1938.

der er meget forvirrende for den europæisk orienterede Læser, men ikke helt ualmindelig i Sydamerika. I flere sydamerikanske Stater, ikke mindst i Argentina, har Diktatorerne søgt Kontakt med Arbejderklassen og virkelig gjort en Indsats eller er i det mindste gaaet igang med effektivt at forbedre Arbejdernes Kaar. Netop Vargas har i denne Henseende været fremtrædende og i de senere Aar gennemført en Arbejds- og Sociallovgivning, der selv efter europæisk Maalestok er meget fremskreden. Arbejderne nyder paa alle mulige Omraader Regeringens Beskyttelse — men har paa den anden Side Regeringen som Formynder. De har ikke Strejkeret, maa kun tilhøre Regeringens Fagforbund osv.

Hele denne mærkelige Situation kompliceredes yderligere ved, at man med Rette kan spørge, om Vargas mente det alvorlig med sin Tilbage-træden. Præsidenten anvendte selv det gamle System, som han i sin Tid var gaaet til Oprør imod. Han udnævnte nemlig en officiel Kandidat og stillede det mægtige Propagandaapparat til hans Tjeneste. Denne Kandidat er den

nuværende Forsvarsminister, General Dutra, om hvilken det er almindelig kendt, at han for det første ikke har Lyst til Præsidentværdigheden, og for det andet at han er en af Vargas Nikkedukker, af hvilke Diktatoren har indsat en hel Serie som Guvernører i de forskellige brasilianske Stater. Det styrkede ikke Tilliden til Vargas' Tilbage-træden, at der efterhaanden paa Valgmøderne begyndte at vise sig organiserede Grupper med Raabet »Vi vil have Vargas«, og da disse Grupper ovenikøbet stod paa den mest venskelige Fod med den officielle Kandidats Valgorganisation. — Udenlandske Korrespondenter tillod sig en Del spydige Bemærkninger om dette Skinkandidatur. Måske var dette Grunden til, at Vargas kort før Valget selv optraadte som Kandidat og vel at mærke som Arbejderpartiets Kandidat.

I Betragtning af de store Bekymringer, som England og U.S.A. har gjort sig om Demokrati og Valgfrihed i Sydøsteuropa, er det et ganske pikant Spørgsmaal, om de nu kan anerkende den nye folkevalgte brasilianske Præsident og Regering. Det brasilianske

Valg maa nemlig — mildest talt — betragtes som en sjælden sydamerikansk Variant af Demokratiet. Alle Brasilianere har Stemmeret — forudsat at de ikke er Analfabeter eller Tiggere. 75 pCt. af Befolkningen er Analfabeter, og de helt besiddelsesløses Antal er meget stort. Saaledes er der af 45 Millioner Brasilianere kun 6 Millioner optaget paa Valglisten! Telegrammerne viser, at den faktiske Stemmeafgivelse ved Valget ikke engang gaar op til 2 Millioner af 45 Millioner Borgere! Verdenspressens Interesse kunde passende fra Balkanlandene engang imellem rettes mod sydamerikanske og andre Lande i de vestlige Demokratiers Indflydelsessfære.

Men bortset fra disse smaa Skønhedspletter er altsaa General Dutra blevet en demokratisk Præsident i Brasilien, og gennem ham vil Getulio Vargas nu i Overensstemmelse med Folkets frit udtalte Vilje fortsætte som Brasiliens stærke Mand. Verdens øvrige Demokrater maa da trøste sig med, at han er en dygtig Mand, der hidtil har vist sig som en Diktator uden Krigsgalskab og Erobringslyst.

HYLDEST TIL ARBEJDET

Af Dr. techn. Chr. Ostenfeld

S tatsminister *Knud Kristensen* holdt forleden i Radioen en udmærket Nytaarstale, i hvilken han bl. a. opfordrede til at sætte Arbejdstempoet i Vejret, saaledes at der kunde skabes »jævn Lykke« for Danmarks Befolkning.

Omtrent *samtidig* hører vi, at Arbejdsgiverforeningen og »De samvirkende« opsiges Overenskomsterne til Foraaret: »En Storkonflikt synes uundgaaelig«!

I Dagbladenes Nytaarsartikler gives en Oversigt over Danmarks økonomiske Problemer for det kommende Aar: Vanskelighederne er betydelige.

Tyskerne skylder os ca. 11 Milliarder Kroner, som vi ikke kan regne med at faa betalt. En betydelig Del af vor Nationalformue er tabt.

Julekaffe, Te og Chokolade kan ikke skjule, at vi i høj Grad mangler de virkelig nødvendige Ting.

For Landbrugets Vedkommende mangler vi Foderstoffer o. m. a., og mange Bedrifter bør moderniseres. Landbruget mangler Arbejdskraft, i Vestjylland har man adskillige Eksempler paa, at Bønderne sælger Besætningen og gaar fra Gaardene, da de ikke kan faa Karle til Arbejdet.

Industrien mangler Raavarer, Kul m. m. Industriens Produktionsapparat har ikke kunnet vedligeholdes under Krigen og bør moderniseres ved Nybygninger, moderne Maskiner o. s. v.

For baade Landbrug og Industri gælder det om at faa sat Produktionen i Vejret, saaledes at vi ved Eksport til Udlandet kan faa vor Økonomi paa Fode og faa Balance i vort Pengevæsen. Vi maa udnytte vore dygtige Arbejdere til at gøre Produktionen mere effektiv, og Produktionslederne maa ved teknisk Forskning og Rationalisering sætte mest muligt ind paa at skabe de bedst mulige Betingelser for Arbejdet.

Vi kan nemlig ikke konkurrere med Udlandet, dersom vor »Arbejds løn pr. produceret Enhed« er højere end for de udenlandske Varer, der vil konkurrere os ud paa Verdensmarkedet. I

Schweiz og Sverrig, hvor man har kunnet arbejde nogenlunde uforstyrret af Krigen, er man allerede naaet langt med Hensyn til at sætte Produktionens Effektivitet i Vejret. Danmark er her et Stykke bagud.

Det nytter ikke at stole paa den før Krigen alt for højt lovpriste danske Dygtighed: at vi er andre Lande saa overlegne paa mange Punkter. En Række populære Værker, som »Dansk Daad« og flere af lignende Art, kan være meget gode til at aabne Ungdommens Øjne for Danmarks Muligheder i den store Verden; men for de ansvarlige Producenter (Arbejdere og Arbejdsgivere i Landbrug og Industri) og for de bevilgende Myndigheder vil det unægtelig være mere nyttigt at overveje de mange Omraader, hvor vi er distanceret af Udviklingen i andre Lande.

Der er næppe Tvivl om, at den danske Produktion maa strenge sig meget an for at naa den samme gode Placering i Verden, som den paa nogle Punkter havde før Krigen.

Som Resumé af alt dette kommer vi til, at det er *Arbejde, Arbejde og atter Arbejde*, der skal til, og det er derfor ikke forsvarligt at lægge op til en Arbejdskamp. Der maa findes nye Veje for at give Udtryk for Fællesinteresserne mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, hvis de sædvanlige Forhandlinger ikke fører til noget. Arbejdsstandsning i længere Tid er en alt for alvorlig Trusel mod hele vort Samfund; det eneste sikre ved en Arbejdsstandsning er, at alle Parter taber derved.

Vi maa derfor haabe, at baade Arbejdere og Arbejdsgivere ved de kommende Forhandlinger vil gøre deres yderste, for at Forhandlingerne skal føre til et værdigt Resultat; begge Parter maa »tage de store Brillen paa« og have Helheden for Øje.

Arbejderrepræsentanterne maa sætte sig ind i Vilkaarene for Produktionen og dens Afsætning i Udlandet.

Arbejdsgiverne maa interessere deres Arbejdere i, at Fabrikkerne gaar

godt — adskillige mindre Virksomheder har her vist Vejen paa forskellig Maade.

Staten maa uden alt for mange doktrinære Hæmninger tage lidt praktisk paa Sagen, lade det private Initiativ have passende Raaderum — Købmænd, Fabrikanter, Ingeniører og mange andre har tidligere vist, at de var dygtige til at arbejde i Udlandet. Statens forskellige Organer maa, saa snart det er gør ligt, afvikle Restriktionerne, saa vi ikke »drukner i Papir«.

Set fra et neutralt og upartipolitisk Synspunkt — jeg er som Udøver af et liberalt Erhverv hverken Arbejdsgiver eller Arbejder — maa der trods de af Krigen skabte Vanskeligheder sagligt set være gode Betingelser for, at Arbejdere og Arbejdsgivere kan blive enige.

Store Dele af Industrien og Landbruget har tjent godt i Krigsperioden, og de maa da have de økonomiske Forudsætninger for at kunne stille sig forstaaende overfor deres Arbejdere.

Arbejderne er heller ikke den Befolkingsklasse, som har haft det værst.

Leveomkostningerne er vel steget med omkring 70 pCt. siden Krigens Begyndelse. Arbejderne og Medhjælperne (ialt ca. 1.100.000 Personer) har siden Krigens Begyndelse haft en *gennemsnitlig* Indkomststigning paa omkring 60 pCt., hvorimod Funktionærer, ansat i offentlig Tjeneste eller i private Virksomheder kun har haft en *gennemsnitlig* Indkomststigning varierende fra ca. 25—50 pCt. ganske omtrentligt sagt. Personer »ude af Erhverv« (Pensionister, Aldersrentenydere m. v.) har kun haft en *gennemsnitlig* Stigning paa omkring 50 pCt i deres Indkomst. De Selvstændige (Lederne: fra Storkøbmanden til Detailhandleren og fra Godsejeren til Husmanden) har haft en *gennemsnitlig* Indkomststigning paa ca. 80 pCt., hvilket Tal dog varierer meget stærkt inden for de forskellige Erhvervsgræne; enkelte af de Selvstændige har haft

over 100 pCt. Stigning (f. Eks. Fiskere, Gartnere, Gods- og Gaardejere), medens andre som f. Eks. Handel, Haandværk og Industri kun har haft en Indkomststigning paa ca. 70 pCt., og de liberale Erhverv kun 30—35 pCt.

Vi ser saaledes, at Arbejderne — taget i videste Forstand — organiserede og uorganiserede, ikke er den Befolkningsklasse, som har den daarligste Levelfod. Naturligvis gælder det for denne store Befolkningsgruppe, at en Del har haft det daarligere end den ovennævnte gennemsnitlige Indkomststigning angiver, medens andre Grupper har haft det bedre; der tænkes i sidstnævnte Forbindelse navnlig paa de ved de tyske Værnemagtsarbejder beskæftigede Folk samt paa en Del af Tørve- og Brunkulsarbejderne (ialt 1—200.000 Mand).

Det kan altsaa paa *den ene Side* slaas fast, at de selvstændige Erhvervsdrivende (Lederne) har haft en større Indkomststigning under Krigen end Arbejderne, medens paa *den anden Side* visse Dele af Befolkningen har haft daarligere økonomiske Forhold end Arbejderne. Det kan altsaa ikke nægtes, at Besættelsesperioden har medført en gennemgribende social Uligevægt, idet de Befolkningslag, der i Forvejen var daarligt stillet, maatte nedsætte Forbruget.

Disse faa Tal tilsigter paa ingen Maade andet end at give et ganske raat Begreb om Forholdene.

Arbejdernes Ønske om at opnaa samme Realløn som før Krigen er jo fuldt forstaaeligt, men dette kunde vel ogsaa ske ved et Prisfald paa ca. 15 pCt. paa Livsfornødenheder; denne Løsning har den Fordel, at den vilde komme hele Befolkningen tilgode.

I alt Fald maa man slaa fast, at en Arbejdskamp i 1946 vil være højst forkastelig — ja, i Virkeligheden *aldeles utorsvarlig*.

Man maa haabe, at begge Parter ved Forhandlingerne vil gøre sig dette klart og handle saaledes, at Arbejdsroen sikres langt ud i Fremtiden.

Samfundet maa forlange, at alle ved deres Arbejdsindsats bidrager til, at der opnaas en »jævn Lykke« for hele Befolkningen. *Chr. Ostenfeld.*

I Selvangivelsens Maaned

Ønskeseddel til Skattevæsenet

Af Lektor, cand. polit. Sven Røgind

Der staar for Øjeblikket en Del Blæst om den nye Vurdering til Ejendoms-skyld, som indgyder navnlig de smaa Villaejere Uro, fordi der for deres Vedkommende aabenbart bliver Tale om en ikke helt ringe Værdistigning (der nævnes 25—30 pCt.). Det vil da maaske knibe for mange af dem at magte den tredobbelte Skatteforhøjelse, som den fører med sig. Foruden den Merudgift, som de faar paa Ejendomsbeskatningens Konto, og som vejer særlig tungt, hvor der ogsaa skal betales til Amtet (som f. Eks. i Københavns Oplandskommuner), skal de betale lidt mere i Form af Formueskat og efter Omstændighederne ikke saa lidt mere som Indkomstskat. Det sidste er en Følge af deres Selvejer-Tilværelse. Naar de bor i eget Hus, skal deres aarlige Indtægts-Opgørelse omfatte *Boligens Værdi*, og her regner Skattevæsenet med et til 6 pCt. af Vurderingssummen svarende Beløb. Hvis den nu foretagne Vurdering bevirker, at et almindeligt Eenfamilieshus sættes f. Eks. til 45.000 Kr. imod tidligere 35.000 Kr. (den foregaaende Vurdering fandt Sted i 1936), maa Lejeværdien af egen Bolig forhøjes med 600 Kr. aarligt til 2700 Kr. Det sker dog først til næste Aar, da Omvurderingen foretoges saa sent som den 1. Oktober 1945, og derved mildnes da Overgangen.

Kan man være det bekendt?

Hvor meget eller lidt dette betyder, afhænger ganske af den paagældende Skatteydere hele økonomiske Stilling; men han skal ikke særlig højt op paa Indtægternes Rangstige, før det alt i alt vil dreje sig om 200—250 Kr. om Aaret, hvis Ejendommen er beliggende i en Amtskommune (Hovedparten vil medgaa til at dække Ejendomsskaternes Stigning). Det kan være ubehageligt nok, men det retfærdiggør dog ikke de Skræmmebilleder, som enkelte Dagblade har oprullet, eftersom vel kun de færreste har et saa anspændt Udgiftsbudget, at de ikke skulde kunne skaffe Udveje. Under de nuværende bevægelige Pris- og Lønningsforhold vil i hvert Fald alle, som staar ude i Erhvervs-livet, som Regel være i Stand til at forøge deres Indtægter tilsvarende.

Det er imidlertid en Sag for sig. Selv om Betalingen kan præsteres, er det dog et Spørgsmaal, om det i det hele er berettiget og forsvarligt at gaa frem, som Staten her gør det? Ejendomsbesidderne synes det vistnok som Regel ikke, medmindre de da sværger til den georgeisti-

ske Livsanskuelse, men lad os se lidt nærmere paa det. Almindeligvis hævder de, at hele Forandringen sker paa Papiret, og at de ikke bliver det mindste rigere af, at det stedlige Vurderingsraad dekretterer, at deres Huse nu har en højere Værdi. Det lyder meget bestikkende, men det kunde være interessant at faa at vide, om de anlægger det samme Synspunkt, naar de forhandler med deres Brandforsikrings-selskab om, hvad Indbo, Malerier, Tæpper, Guld- og Sølv-smedearbejder, Automobileer og andre Ejendele skal takseres til, hvis de i Tilfælde af, at der opstaar Ildløs, skal være paa den sikre Side. Selv om Skatterne efterhaanden er blevet saa byrdefulde, at det er forstaaeligt, at Folk omhyggeligt søger at undgaa at give det offentlige blot den mindste Smule mere, end der tilkommer det (i saa Henseende har de fleste opøvet en betydelig Færdighed), skulde Skattelovene dog gerne føres ud i Livet overensstemmende med deres Aand og Ordlyd. Hvis Ejendomsværdierne som Helhed er steget, kan Ejerne, som ubestrideligt har faaet et bedre Salgsobjekt paa Haanden, ikke forlange at slippe for at betale mere end før, eftersom vor Lovgivning om Ejendomsbeskatning udtrykkeligt fastslaar, at *Ligningsgrundlaget skal være Ejendommenes Værdi i Handel og Vandel*. Skatterne skal saaledes følge Værdisvingningerne, som de konstateres ved de periodiske Vurderinger, og Ejerne burde da i Grunden være taknemmelige over, at den siden 1936 indtraadte Værdistigning, som langt fra alene er Krigens Værk, *ikke tidligere er blevet Genstand for Beskatning* (den til 1941 berammede Vurdering udsattes, fordi vi havde Tyskerne i Landet). Derved har de sparet, og det offentlige tabt store Skattebeløb.

Hjælp til de smaa Ejendomsbesiddere.

Det maa heller ikke glemmes, at Skattemyndighederne paa andre Punkter uden Protest fra nogen Side arbejder med skiftende Værdiansættelser. Saaledes maa Sygeplejersker, Husassistenter og andre betale Skat af Værdien af Kost og Bolig m. v., som hvert Aar bestemmes af Ligningsdirektoratet under Hensyn til Prisniveauets Bevægelser, og saadanne Skatteydere, som nyder den Fordel at kunne udtage Produkter til Fremstillings- eller Indkøbspris til Brug i Husholdningen (i første Række Landmændene), maa da ogsaa finde sig i, at Fortjenesten herved,

som er skattepligtig, sættes højere pr. Enhed, naar Priserne er steget.

Noget andet er det, at vi alle glæder os over, at saa mange udenfor de bedrestillede Rækker har været i Stand til at skaffe sig en lille Ejendøm at bo i, og at vi derfor gerne ser, at det offentlige behandler dem saa skaansomt som muligt ved Skatteudskrivningen (det kan være dyrt nok at have eget Hus). Derfor vil det nu fremsætte Forslag om at befri de smaa Ejendomsbesiddere for den Del af Forhøjelsen, som væsentligst refererer sig til Bygningernes Værdistigning, sikkert møde Sympati i alle Partier.

Skatteborgeres Længsel efter Forstaaelse.

Hvor paaskønnelsesværdigt det end vil være, hvis Regering og Rigsdag her for Parcelbyggernes og dermed ligestillede Skyld undtagelsesvis vil se bort fra sin i og for sig uomtvistelige Ret til at inddrage en Part af den konstaterede Værdistigning, vil Skatteborgerne imidlertid næppe nøjes hermed. De længes efter at finde en ligesaa imødekommende Holdning, naar der peges paa andre for dem ugunstige Virkninger af samme Værdistigning eller i videre Perspektiv Gennemførelsen af det ene eller det andet skattemæssige Princip. Desværre lader de skattelignende Myndigheder det herved ikke sjældent skorte paa Velvilje, Smidighed og praktisk Sans, og forsømmer da at benytte en oplagt Lejlighed til, saavidt det er foreneligt med Lovens Bud, at glatte lidt paa de strenge Krav, som efterhaanden stilles navnlig paa Indkomst- og Formuebeskatningens Omraade (det kunde maaske ogsaa bevirke, at Skatteyderne lettere overvandt de Anfægtelser, som de nu saa hyppigt hjem søges af). I saa Henseende frembyder saaledes de Indrømmelser, som Borgerne i Tidens Løb har opnaaet paa Grundlag af Hovedreglen i Statsindkomstskatteloven om Adgangen til at fradrage Udgifterne til at »erhverve, sikre og vedligeholde Indkomsten«, en vidtstrakt Tumleplads. Det er udenfor al Tvivl, at talrige Fradragsrettigheder ofte misbruges, og at Skattevæsenet derfor maa udvise overordentlig stor Paapasselighed, men derfor maa det paa den anden Side ikke forfalde til den Smaalighed, som nu ikke sjældent præger dets Afgørelser, og som virker ikke saa lidt irriterende.

Børnefradragsbeløbene er ynkeligt smaa.

Det vilde ogsaa være højt ønskeligt, om Lovgivningsmagten snart gik nogle Skridt videre paa de befolkningspolitiske Foranstaltningers Bane, som saa løfterigt betraadtes for nogle Aar siden, da de ynkelige smaa *Børnefradragsbeløb* omsider forhøjedes. Siden da er imidlertid Pengenes Købeevne yderligere gaaet ned, og

det forslaar derfor ikke meget, at der ved Beregningen af Indkomstkatten til Staten og den fælleskommunale Udligningsfond finder en Nedsættelse af Skatteindtægten Sted med 400 Kr. for det første Barn, 500 Kr. for det andet og 600 Kr. for det tredje og hvert følgende (for Kommuneskattens Vedkommende yder Hovedstadskommunerne det samme, de øvrige Kommuner noget mindre). Som Leveomkostningerne nu stiller sig, burde det sidste Tal være Udgangspunktet, hvorefter Fradragsene skulde stige med mindst 200 Kr. pr. Barn. Det var unægteligt ogsaa paa Tide at udstrække det Aaremaal, i hvilket Forældrenes Udgiftsbyrder saaledes lettes, fra 15 til 18 Aar, eftersom der dog overalt er en Tendens til at forlænge de unges Uddannelseslid, og det offentlige da i mangfoldige Tilfælde svigter, naar der netop stærkest er Behov for den Haandsrækning, hvorom der er Tale. Lader det sig af finansielle Grunde ikke gøre at gaa saa langt, kunde Fradragsretten da muligvis »aftrappes« i 3 Aars-Periodens Løb, saaledes at den faldt bort gradvis og ikke med eet Slag.

Der er saameget mere Grund til at gennemføre en Reform som den angivne, som Udviklingen har gjort de Fradrag, hvis Formaal er at lempe Skattepligten til Staten for alle, hvis Indtægt ikke naar 10.000 Kr., ganske utilstrækkelige. De Beløb, hvormed Indtægten afkortes, varierer for Forsørgeres Vedkommende mellem 1600 og 200 Kr., for Ikke-Forsørgeres mellem 800 og 100 Kr., efter Indtægtens Størrelse. Efter at hele Indtægtsniveauet er rykket op som en Refleks af den i Krigsaarene skabte Pengerigelighed, giver disse Fradragssatser slet ikke, hvad det vel har været Tanken, at de skulde give. Den Skatteyder, som i Mellemkrigsperioden tjente 10.000 Kr., sad langt bedre i det, end den, som nu har en Indtægt af denne Størrelse, og det er følgelig galt, at Staten stadig paa dette Trin gaar over til at beskatte den fulde Indtægt. Fradragsbeløbene bør forhøjes over hele Linien, og det er et Spørgsmaal, om ikke det var det mest logiske og rationelle at føre *Fradragsordningen igennem, hvor der er Børn at forsørge*, saaledes at der afaar et vist Beløb uanset, hvor stor Indtægten bliver.

Der er her blot peget paa nogle af de Opgaver, som den store Skattekommission, hvis Arbejde nu omsider skal være genoptaget, burde sysle med at løse. Der er intet at sige til, at Ligningsreglerne skærpes, og at de Syndere, som paa deres Medmenneskers Bekostning unddrager sig deres Skattepligt, klapses af, men saa skal Lovgivningen og Administrationen ogsaa vise større Beredvillighed til at afhjælpe de Urimeligheder, som Anvendelsen af skematiske Regler nu een Gang fremkalder, og som paa dette ømtaalelige Omraade ofte har saare smertelige Virkninger.

GIV DEMOKRATIET DETS CHANCE

Vi har modtaget:

Der tales om Faren for en ny Nazisme og om, hvordan denne Fare kan fjernes. Mange forskellige Meninger kommer til Udtryk, men det eneste, de synes at have til fælles er *Ønsket* om at blive Nazismen kvit. Man kan ikke engang spore nogen Enighed i Fortolkningen af Begrebet »Nazisme«.

Men maaske gaar man den gale Vej ved stadig at stirre paa *Nazismens Farer*. Maaske gjorde man bedre i at se paa *Demokratiets Velsignelser*. Det vilde nok være en mere positiv Maade at tage fat paa Problemet.

Hvad er det, Menigmand forbinder med Ordet Nazisme? Det er de Voldshandlinger, der kunde udøves under Beskyttelse af den tyske Okkupationshær i Danmark fra 1940 til 1945. Det er Hipo'er og Schalburgfolk. Det er den jævne Mands Værgeløshed. Hans Angst for at sige sin Mening. Hans Længsel efter at læse Sandheden i Aviserne. Det er alle de Udtryk for Intolerancen, som anfalder de Synspunkter, vi havde opbygget vor Verden paa.

Hvad er det, han ønsker? Frihed. Tolerance. Sandhed.

Er der da nogen anden Maade at bekæmpe Nazismen paa end ved at give Demokratiet en Chance? Vilde det ikke være det eneste naturlige nu at udbygge og videreføre vort Demokrati i Stedet for at foreslaa udemokratiske Metoder, som i den sidste Ende — og i den første med — var en Tilkendegivelse af, at vort demokratiske Livssyn havde spillet Fal-lit?

Naar jeg skriver dette, gør jeg det ikke af Medynk med Værnemagere, nazistiske Medløbere, Tysklandsarbejdere eller Fri-korpsfolk. Disse Personer interesserer mig ikke. Det eneste, der interesserer mig, er den demokratiske Idé, for hvis Skyld saa mange Millioner er faldet paa Slagmarkerne eller har ladet sig pine i Koncentrationslejrene. Tror mon nogen, at disse Millioner vilde føle sig tilfreds med, at nogle Nazister blev klynget op-samtidig med at den Idé, for hvilken de selv gav alt, gaar sin Undergang i Møde?

Lad Udrensningen gaa sin Gang. Lad os fare haardt frem mod Kollaboratørerne. Lad os fare saa haardt frem, at vore Fremgangsmaader bliver demokratiske. Dette er saadan at forstaa, at vi lader Sagen gaa forud for Personerne, saaledes at ingen Gruppe af Medløbere — heller ikke de frivillige Arbejdere i Tyskland og Norge — af politiske eller andre Aarsager bliver sakrosant (ukrænkelig).

Men lad os samtidig støtte de demokratiske Ideer og gøre det med Mod.

Udviklingen herhjemme siden Kapitulationen har til vor Sorg vist, at man har lært alt for meget af Tyskerne, som man nu kan bruge overfor den enkelte Borger.

Forleden rejste der sig et Ramaskrig i Radioraadet og forskellige Blade, fordi Mogens Dam havde skrevet en Vise til en Radiokabaret og deri harcelleret over, at Resultatet af »den nye Tid« var, at hele den sædvanlige Armé af Rigsdagsmænd paany indtog deres Pladser i Folketinget. »Social-Demokraten« brugte endog Ordet »Nazisme« til at karakterisere Visen.

Sagen er lille og ligegyldig i sig selv. Men den indebærer et Princip, som kalder paa vaagen Opmærksomhed.

Hvad vil det nemlig sige, at der kan skrives ledende Artikler i et stort Hovedstadsblad imod en Revyise om Regering og Rigsdag? Det vil sige, at Kritikken, Ironien, Satiren skal knægtes. Jeg vover at paastaa, at den »Nazisme«, Sagen kunde rumme, udelukkende var at finde i »Social-Demokraten«s Leder. Hvad skal det til at forsøge paa at hindre et Menneske i at sige sin ærlige Mening? Er det bevarende for den demokratiske Tanke? Nej, det er et groft og intolerant Angreb paa Meningsfriheden som Princip og paa Ytringsfriheden som ethvert Menneskes medfødte Ret.

Herregud — mener man da virkelig, at Demokratiet er saa svagt, at det ikke kan staa for Kritik? Var der i Virkeligheden noget i Vejen med Demokratiet før Besættelsen? Formaaede de »danske« Nazister nogensinde at faa Magt? Og var 9. April og Tiden derefter noget Bevis for, at Demokratiet havde spillet Fallit? Var det ikke snarere et Udtryk for, at vi ikke havde været demokratiske nok?

Lad os nu ikke gentage disse Fejl. Lad os klynge os til den genvundne Frihed, udvide dens Omraade og udvikle dens Princip. Allerede i Dag rører der sig farlige Kræfter, som forsøger at sætte Laas for vor Mund, og de kommer ikke fra de Kredse, der for et Aar siden repræsenterede Tyskerne. Disse Kredse er heldigvis paa det Omraade sat ud af Spillet, men der er andre, der stod parat til at overtage deres Plads. Ogsaa i Dag ties der — »af udenrigspolitiske Grunde« — med Sandheder, som skulde siges, og Meninger, som skulde meddeles videre.

Og indenfor vort eget Samfund knægter vi ogsaa Ytringsfriheden — omend med andre Begrundelser end Tyskernes. Grupper af Folket er i Dag sakrosante. Det er en farlig Udvikling. Den bærer mod Intolerance, Censur, — Nazisme.

Enhver maa kunne staa for Skud. Kritik og Satire er ikke Demokratiets Fjender. De er dets Vogtere.

Knud Meister.

FRIT DANMARKS MISSION

Fra »Frit Danmark«s første Nummer udsendtes i Foraaret 1942 i beskedent Oplag, og indtil sidste illegale Nummer paa næsten 150.000 Eksemplarer udkom, blev der gjort en meget betydelig og stærkt voksende Indsats for Bladet og for den Organisation, der i Tilslutning til Bladet opbyggedes over hele Landet.

Fra de forskellige Partier og fra alle Lag i Befolkningen mødtes man i et maalt bevidst Samarbejde for den fælles Sag, at modarbejde Tyskernes Voldsregimente her i Landet og vække Modstandsviljen i det danske Folk. Det var et meget krævende og ofte meget farligt Arbejde, som undertiden maatte gøres med Livet som Indsats, men Arbejdet blev gjort, og store Resultater blev naaet.

»Frit Danmark« vilde imidlertid ikke alene deltage i Kampen mod Tyskerne, men vilde ogsaa hjælpe til at vinde Freden og under Mottoet: »For Frihed og Fremskridt« i Frihedskampens Aand gøre en Indsats for Opbyggelsen af et nyt Danmark. Den nære Kontakt, der i Besættelsens Aar blev tilvejebragt mellem Mennesker af saa vidt forskellige Anskuelser, den Solidaritetsfølelse og Tillid, der er groet frem under Kampen mod vore Undertrykkere, maatte indebære store Muligheder for, at der ogsaa kunde ydes et vægtigt Bidrag til Genopbyggelsen. Derfor maatte Bladet »Frit Danmark« ogsaa have en Mission efter Befrielsen, og derfor skabtes Landsorganisationen paa Grundlag af den illegale Organisation. Men at være med i Arbejdet for at vinde Freden, kræver ogsaa en stor Indsats, om der skal opnaas Resultater, og hvor paradoksalt det end lyder, er det ulige vanskeligere at yde denne Indsats nu end i Besættelsestiden, Den Gang var der kun eet Maal at kæmpe for, et altoverskyggende Spørgsmaal at tage Stilling til. Nu derimod melder Hverdagslivet sig med sine mange Krav til alle — ogsaa til dem, der før var under Jorden — og det er vanskeligt, ja næsten umuligt at opfylde dem alle. Derfor bliver det ofte svært at afse Tid til at gøre et Arbejde for »Frit Danmark«, men har man Tro til, at der gennem »Frit Danmark« kan gøres en Indsats til Gavn for Landet, er det ikke nok at bekende sig til Bevægelsens Program, men man har ogsaa Pligt til at gøre et aktivt Arbejde, hvad enten det sker ved Tegning af Abonnement eller ved at skaffe nye Medlemmer til Organisationen. Den Tilbagegang i Abonnementsantallet, der naturligt maatte komme som en Reaktion efter den første alt for straalende Begyndelse, maa standses, Dybdepunktet maa være passeret, og nu maa det atter gaa fremad. Derfor maa alle Venner af »Frit Danmark« nu — i Dag og ikke om en Uge eller senere — ikke alene i Ord men ogsaa i Gerning vise, at »Frit Danmark« betyder noget for dem. Aktivt Arbejde er en Betingelse for Bladets fortsatte Eksistens.

Dato / 194

Undertegnede bestiller herved
Abonnement paa

FRIT DANMARK

fra / 194 .

Navn: .....

Stilling: .....

Nøjagtig Adresse: .....

.....

Til
**FRIT
DANMARKS**

Ekspedition

Nørrevoldgade 11

København K.

Kan
ufrankeret
nedlægges
i
Postbrev-
kasserne

315

NB. Postoprævning vil blive tilsendt.

Reserveret Postvæsenet.

Zionismen *(fortsat fra Side 4)*

har staaende paa Palæstinas Jord, kun var bestemt til at holde Orden i Palæstina og til at skabe Ro i den arabiske Verden, vilde Opgaven være løst i Løbet af 0.5. Men der er andre Interesser med i Spillet. Den forbandede Olie flyder via palæstinensisk Territorium ud i Skibene i Haifas Havn, og selv Amerika, hvis Præsident og Senat nu og da ganske energisk fører pro-zionistisk Politik, er interesseret i den kostbare Vædske: Her ligger et af de dybeste Motiver til Spændingen mellem Stormagterne. Her er Grunden til, at det jødiske Folks Lidelser skal fortsættes, til at Jøderne i Dag ikke blot maa bede Gud om at bevare dem for deres Fjender, men ogsaa mod deres Venner.

Det er jødisk Anskuelse, at der til Bekæmpelse af den engelske Taktik skal sættes haardt mod haardt. Enigt og ubøjeligt gaar den jødiske Befolkning i Land og By i Dag ind for den Opfattelse, at Indvandringen til Palæstina skal fortsættes, selv om det skal ske illegalt. Denne illegale Indvandring beskyttes og fremmes med alle Midler, ikke af romantisk Sværmeri for illegale og farlige Eksperimenter, men som et Udslag af Livets bitre Nødvendighed. Med blødende Hjerte ser jødiske Soldater og Officerer, der i Verdenskrigen har kæmpet Skulder ved Skulder med deres britiske Kammerater mod den fælles Fjende, sig i Dag i Modsætning til, ja endog i Kamp mod deres gamle Venner. Men de tror paa deres egen Styrke. De tror først og fremmest ogsaa paa deres Sag, der er saa god, at om der endnu eksisterer noget, der hedder Verdens Samvittighed, saa maa ogsaa den synes, at Sagen er god.

Men det er ogsaa jødisk Anskuelse, at saaledes som det har været i Fortiden, saaledes maa ogsaa den fremtidige zionistiske Politik, hvis det paa nogen Maade er, muligt, drives med England og ikke mod England. England og det jødiske Palæstina har fælles Interesser, de er inderligt beslægtede i Aand og Kultur og i politisk Maalsætning. Og det anerkendes af Jøderne, at ogsaa naar Englænderne er *Modstandere*, er de *Mennesker*. De ruller frem med deres Tanks; men naar levende, jødiske Mennesker, vaabenløse, danner levende Barriærer hen over Vejene, stopper Englænderne op. Medlemmer af mange andre Nationer vilde fable om »militære Interesser« og rulle videre — over Lig. Det gør Englænderne ikke. Den bedste Side af engelsk Væsen fornægter sig ikke. Og det er til den, Jøderne sætter deres Lid, saaledes som de lider paa, at Stormagterne maa finde frem til den Formel, der endelig giver Palæstinas fredlyste Jord Fred og endelig giver Jøderne en Chance for at virkeliggøre Zionismens op-højede Maal: at give Jøderne Menneskeret i deres Fædres Land, ikke paa Bekostning af, men til Fremme ogsaa af den ikke-jødiske Befolknings Velfærd.

Enkeltheder i den zionistiske Politik kan her lige saa lidt fremstilles som Detailler i Koloniseringens Vidde og Dybde. Men det zionistiske Palæstina, i hvis gyldne Bog det danske Folk er indskrevet som Tak for dets Holdning i de frygtelige Oktoberdage 1943, og paa hvis Jord amerikanske Jøder i dyb Taknemmelighed over for den danske Konges mandlige og lysende Indsats har ladet plante en Skov, der bærer Kong Christian den Tiendes Navn og for evigt knytter dette Navn til et af Historiens vældigste Pioner-Arbejder, — dette Palæstina fortjener alle retfærdige og ædelt sindede Menneskers Interesse og Støtte. Det siger derfor sig selv, at ogsaa de danske Jøder, uanset deres inderlige Tilknytning til deres danske Fædreland, har baade Ret og Pligt til at gøre, hvad de, om end faa af Tal og med svage Kræfter, formaar. De danske Jøders Holdning til Zionismen og Palæstina er i øvrigt kommet til Udtryk i en historisk Udtalelse, der i Anledning af den engelske Hvidbogs Forslag blev vedtaget af samtlige Insånsers inden for det mosaiske Trossamfunds Ledelse. Denne Udtalelse har følgende Ordlyd: »I Tillid til, at saavel det engelske Folk som Mandatkommissionen, under Behandlingen af den engelske Regerings Palæstinaforslag, vil være beredt til at afværge en uretfærdig Løsning af dette for Jøderne livsvigtige Problem, vil vi Jøder først og fremmest selv vise vor ubøjelige Vilje til Genopbyggelsesværkets Fortsættelse for gennem konstruktivt Arbejde at forhindre Hvidbogens Virkeliggørelse.«

Til Slut et eneste Ord om en herlig Mand og hans Følelser over for denne Sag. Præsident Roosevelt bevarede indtil det sidste sin varme Interesse for Zionismen. Uforglemmelige er de Ord, hvormed han under Krigen gav denne Interesse Udtryk: »Jeg ser frem til den Dag, hvor det store Værk, der er blevet udført i Palæstina, igen kan fortsættes i Fred og Harmoni.«

MIN KRITIK GÆLDER POLITIKERNE

(fortsat fra Side 2)

gjorde man til Ministre, og Bunden kan man heller ikke udrense, fordi det i vid Udstrækning drejer sig om Folk, der kan dække sig bag Regeringens Udtalelser. Derimod kan man ramme de egentlige Forbrydere, Stikkerne, Schalburgfolkene, Hipofolkene o. s. v. Frikorpsfolkene mener jeg derimod f. Eks. ikke, man over en Bank kan eller bør ramme. Og det kan ikke nytte noget at undskylde Regeringen og de ansvarlige med, at de var tvungne til deres Handlinger. *Der var faktisk ingen, der var tvunget til noget som helst.* Men de mente, at det var til Gavn for det dan-

ske Folk at skabe uklare Linier, og det maa man betale for bagefter.

— Det vil blive en meget begrænset Udrensning, der kan blive Tale om efter Deres Retningslinier, Hal Koch!

— Ja, men det kan heller ikke nytte, at der gaar »Pinsebevægelse« i det. Vi kan alligevel ikke indrette et Samfund, hvor der kun findes højt moralske og grundhæderlige Mennesker. »Smaakæltringerne« maa nu engang ogsaa kunne leve i Samfundet. Der er ikke saa langt mellem dem og de fleste af os. Opgaven overfor dem er ikke at straffe dem, men gennem menneskelig Vækkelse og politisk Opdragelse at drage dem aktivt ind i Samfundslivet. I Stedet er man nu godt paa Vej til at støde dem ud i en asocial Tilværelse.

— Er det da forkert, at Frihedsbevægelsen har stillet Krav om en gennemgribende Udrensning?

— Det er ganske forstaaeligt, at Modstandsbevægelsen rejste dette Krav, for den har nemlig *Ret* til at stille Kravet. Det er Politikerne, min Kritik gælder. Modstandsbevægelsen havde jo helst i ramme Alvor set, at Toppen var blevet rensed ud. Men Politikerne burde have sagt fra. Ulykken var den, at en Række af de Politikere, som havde Ansvaret for Samarbejdspolitikken, efter 5. Maj søgte at agere Frihedskæmpere, blev kaldt »den farligste illegale Klike« og alt det der. Og den ledende københavnske Presse, navnlig »Berlingske Tidende« og »Politiken« udkom i Maj Maaned, som om de havde været de førende Sabotørganer. For slet ikke at tale om »Ekstra-bladet«, hvis Holdning vel maa betegnes som rent ud patologisk.

— Tror De paa, at vi efter disse Aar er blevet mere i Familie med hinanden, at der er større Mulighed for at virke paa tværs af de politiske Rammer, end der før har været det?

— Jeg er skeptisk. Folk finder meget hurtigt tilbage til Partirammerne. Det, jeg haaber paa for Fremtiden, er, at der i disse Aar — ligesom i 1864 — er Folk, der har oplevet noget, som afgørende binder dem til deres Folk, og som vil formaa at omsætte disse Oplevelser i trofast og taalmodigt Arbejde paa alle de Felter, hvor der i Fremtiden skal bygges op.

Elias Bredsdorff.

UDENRIGS-KRONIK

Persien versus Sovjet.

Det persiske Spørgsmaal er gammelt i Storpolitiken. Det kan føres helt tilbage til Begyndelsen af forrige Aarhundrede, da Rusland erobrede den nordlige Halvdel af Provinsen Aserbeidjan. Dermed opnaaede Zarregeringen at faa Fodfæste ikke langt fra den persiske Bugt, der af Englænderne betragtes som en Forpost for deres Herredømme i Indien. Paa Grund af den gensidige Jalousi mellem de to Stormagter kunde Persien bevare sin Selvstændighed gennem hele det nittende Aarhundrede, omtrent som Huset, der ikke vidste til hvilken Side det skulde falde og derfor blev staaende. Men i 1907, da den tyske Trusel bevirkede en Tilnærmelse mellem Rusland og Storbritanien, afsluttedes en Overenskomst i St. Petersborg, hvorefter Persien blev delt i tre Dele, en nordlig, som blev gjort til russisk Interessesfære, en sydlig, som blev Englændernes specielle Tumbleplads, og en østlig, som var for tilbagestaaende og ørkenagtig til at interessere nogen af Parterne.

Hvis ikke Verdenskrigen havde fremkaldt Zarrigets Sammenbrud, vilde Persien sandsynligvis ogsaa i formel Henseende være blevet underlagt de to Imperier. I Stedet opsagde Sovjetregeringen Overenskomsten af 1907, der blev udskreget som det mest flagrante Eksempel paa kynisk Imperialisme, og der blev i 1921 afsluttet en Venskabs-traktat mellem det nye Rusland og Persien. Englændernes Indflydelse gik ogsaa tilbage — de beholdt kun et Oliemonopol i den sydlige Del af Landet. En ny og handlekraftig Regering forsøgte at ophjælpe Persien paa samme Maade som Mustafa Kemal i Tyrkiet.

Imidlertid lykkedes det ikke Landets Diktator, Rheza Pahlevi, at ændre dets sociale Struktur, der kendetegnes ved en jordejende Overklasse, en faatallig Middelstand og et umaadeligt fattigt Landbrugsproletariat, som udgør Hovedmassen af Befolkningen. I Provinsen Azerbeidjan skærpes de sociale Modsætninger yderligere ved, at Godsejerne som Regel er Persere, medens

Underklassen for Størstedelen er af tartarisk Afstamning. I Provinsens Hovedstad, Tæbris, som tillige er Persiens største Handelscentrum, findes der en politisk bevidst Mellemlasse, som kan lede Nationalitetskampen mod Centralregeringen i Teheran. I 1907 kom det til aabent Oprør og i et halvt Aar regerede Azerbeidjan sig selv. Da Russerne rykkede ind i Landet i 1941 eksisterede saaledes de Betingelser, der nu har medført en Revolution — med andre Ord, selvom Russerne har gjort deres til at fremkalde den, har den sandsynligvis en bred Støtte i Befolkningen.

Naar Regeringen i Teheran, til Trods for alvorlige Henstillinger i modsat Retning fra England og Amerika, har valgt at forelægge sin Sag for De forenede Nationers Sikkerhedsraad, kan den argumentere ud fra Suverænitetsprincippet. Russernes Forvisning fra Azerbeidjan af den persiske Guvernør og Militærkommandant i Tæbris lader sig ikke forene med dette Princip. Paa den anden Side kan Sovjetunionen henvise til selve den officielle Begrundelse for de Allieredes Besættelse af Landet, nemlig at man ønskede at befri den persiske Befolkning for et reaktionært og tyskvenligt Styre. Eksistensen af et saadant Styre er i Øjeblikket en almindelig anerkendt Interventionsgrund, som blandt andet Amerikanerne anvender overfor Argentina og alle tre Stormagter praktiserer i deres Forhold til General Franco, skønt ikke alle tre lige nidkært. Dertil kommer, at Tidspunktet for at rejse denne Sag ikke er videre gunstigt, set fra et persisk Synspunkt. Endnu har Russerne ikke krænkede nogen Traktat. Det vilde de først gøre, hvis deres Tropper bliver længere i Landet end til den 2. Marts. Til den Tid skal det vise sig, om Oprørsregeringen i Teheran har tilstrækkelig folkelig Støtte til at kunne hævde Stillingen overfor Teheran uden Russernes direkte Medvirken. Det havde sikkert været det bedste, baade for De forenede Nationers Organisation og for Persien selv, om man ved »Paafuglehoffet« havde stillet sig tilfreds med at afvente Begivenhedernes Gang indtil denne Dato.

18. Januar 1946

Ulf Ekman.

Uheldigt, at det ikke blev en gammel Rotte, der blev Formand.

»Social-Demokraten« kan ikke skjule sin Skuffelse over, at det ikke blev Bomholt, der blev Formand for den parlamentariske Kommission, men den nyvalgte Venstremand, Dommer Holm. Efter at have om-talt, at Dommer Holm blev Formand, fordi han, da Stemmerne stod lige, var ældst, fortsætter »Soc.-Dem.« den 17. Januar:

Bortset fra, at denne Fremgangsmaade vist meget sjældent bruges i Stedet for Lodtrækning, vil Meddelelsen om Dommer Holms Valg sikkert ikke blive modtaget med udelte Tilfredshed af dem, der ønsker Arbejdet i den parlamentariske Kommission fremmet. Dels er Dommer Holm helt ny i Rigsdagen (han kom ind ved sidste Valg som Repræsentant for Thisted Amt), dels kender han næppe meget til Arbejdet i den forrige parlamentariske Kommission, som ikke alene afgav en Betænkning, men som ogsaa i ret udstrakt Grad forberedte de videregaaende Undersøgelser.

Bladet har sikkert Ret i, at det ikke vil vække udelte Tilfredshed, at det ikke blev en Rigsdagsmand, der har Medansvaret for den Politik, som er under Anklage — og ovenikøbet et Medlem af den dansk-tyske Forening — som fik tildelt Formands-posten i den parlamentariske Kommission — men hvorvidt Misfornøjelsen raader blandt dem, der ønsker Kommissionens Arbejde fremmet, er en anden Sag!

Frikendt!

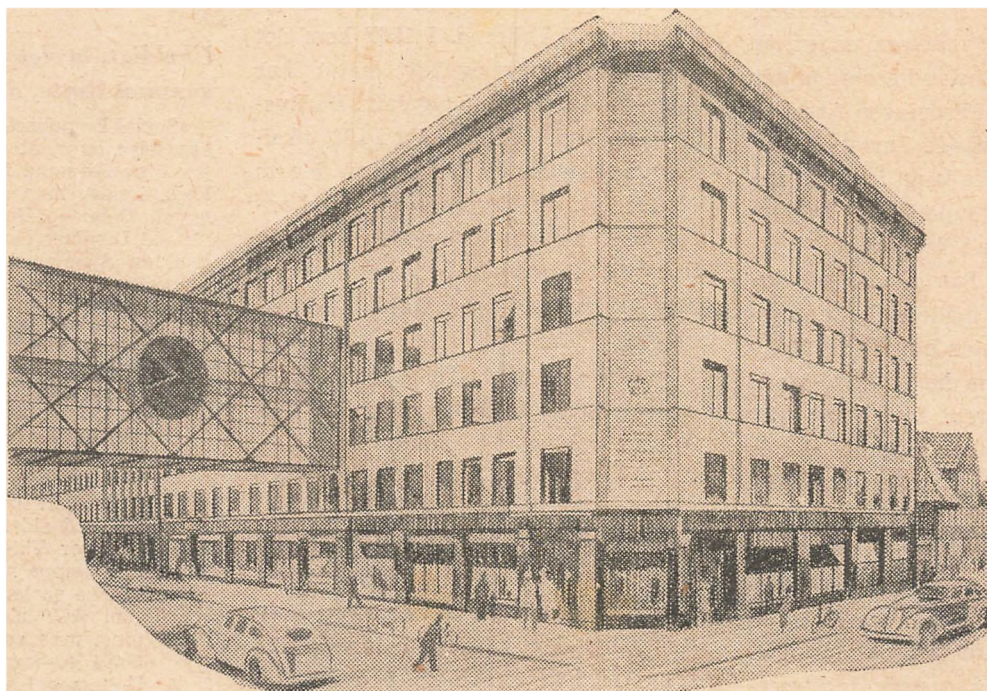
En Mand har banket sin Viv og slaaet fem Fortænder ud og næstendels mast hendes Tud og taget et Spædbarns Liv ved at prygle det med en Kost og lavet et Bræk i Korsør og paasat en Brand i Skælskør. Men skidt med det — det var før den 29. August.

Noblesse oblige!

Paa UNO-Kongressen i London, hvor Danmark bl. a. er repræsenteret ved Anti-Modstandsmanden Hartvig Frisch og fhv. Medlem af »Dansk-tysk Forening«, Landstingsmand Hermod Lannung, har »Politiken« som bekendt som sin Korrespondent sendt Redaktør Einard Skov, Forfatteren til den famøse Leder i »Politiken« den 28. April 1940, rettet mod Churchill. Men Einard Skov er ogsaa en fremragende Journalist, der forstaar at faa det væsentlige med! Paa »Politiken«s Forside d. 16. ds. kunde man efter Referatet af Udenrigsminister Gustav Rasmussens Tale læse fig.:

»Den russiske Delegation lyttede med stor Interesse til disse Betragtninger og nikkede bifaldende. Der var Bifald, da Udenrigsministeren sluttede. Talen var holdt med Ro og Værdighed, der svarede til den korrekte Jaket med graa Vest og et ualmindeligt smukt graat Slips, hvori Gustav Rasmussen optraadte.«

MIDT I BYENS HJERTE hæver sig Gutenberghus' moderne Forretningsbygning. Det store Komplex paa ti Etager - otte over Jorden og to under - er forbundet med Virksomhedernes anden Ejendom ved en Bro af Staal og Glas over den nu 16 Meter brede Vognmagergade. I lyse og luftige Lokaler arbejder her Virksomhederne under Egmont H. Petersens Fond.

GUTENBERGHUS

